

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	40.— K
Félévre	20.— "
Negyedévre	10.— "
Egy órára	3'40 "
Egyes szám ára 12 fillér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zépolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 296. szám.

Szombat, december 29.

Megegyezés Bulgária és Oroszország között.

Radoszlavov bejelentése a Sobranjében.

Budapest, dec. 29.

Szofiából jelentik ma „Az Estnek”: A bolgár sobranje tegnap délután ülést tartott, amelyen feszült érdeklődés mellett felszólalt Radoszlavov miniszterelnök, aki rendkívül megindult, szinte reszkető hangon **jelentette be a békekötést Bulgária és Oroszország között.**

A Ház valamennyi padjában óriási taps és „Zsivio” fogadta a miniszterelnök bejelentését. Még a kormány legelkeseredettebb ellenfelei is tapsoltak.

Bulgária és Oroszország között — mondotta Radoszlavov — a kereskedelmi szerződés helyreállításával egyéb megegyezés is jött létre. **Területi kérdés nincs többé, mert Macedoniát és Dobrudszát szabaddá ismerték el.** Bulgária egy képviselője résztvett a Duna-bizottságban, amelyben eddig a Balkán államok közül csak azok az államok vettek részt, amelyek az alsó Duna és a tenger között a Duna mellett fekszenek. A Dobrudsa kérdést most **már csak Romániával kell elintézni.**

A beszédnek óriási hatása volt. Politikai körökben Bulgária nagy sikerének tekintetik a miniszterelnök által mondottakat.

Az ántánt mégis csak tovább akar harcolni.

Pichon beszéde a francia kamarában.

Genf, december 29. A francia kamarában egy képviselő interpellációjára Pichon külügyminiszter a breszt-litovszki tárgyalásokról így nyilatkozott:

— Hála a bolsevikieknek, Oroszország ma a teljes feloszlás stádiumában van. Az ántánt hadicéljai körvonalozva vannak a miniszterek nyilatkozataiban és a parlament által elfogadott napirendekben. Előbb győznünk kell — mondotta — nem hódításért, hanem hogy a világnak biztosítsuk a békét és a testvériséget. A háborút csak akkor tekinthetjük megnyertnek, ha Németország kijelenti, hogy hajlandó elfogadni olyan békét, amely az elkövetett jogsértések helyreállításán alapszik.

A szövetségesek követelik a szabad és független Lengyelországot a fejlődés minden garanciájával. Könnyen érthető az — folytatta a francia külügyminiszter — hogy a központi hatalmak vonakodnak az annexió nélküli békeprogramot közelebbről megvilágítani. **Azon a napon, amelyen az ellenség emberei közvetlenül fordulnak hozzánk, a szövetségesekkel együtt meg fogjuk vizsgálni a kívánságukat. A Breszt-Litovszkban elhatározott békejavaslat nem érdemli meg, hogy megfontolás tárgyává tegyük.** Vagy célhoz vezet és akkor ez Oroszország kapitulációja, vagy pedig meghiusulnak. **Számunkra azonban mindkét esetben tovább tart a háború.**

Szavazás alá került a külügyminiszter válasza. 384 szavazattal 84 ellenében a választ tudomásul vették.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, dec. 29. Hivatalos.

Keleti harc-tér: Fegyverszünet.

Olasz harc-tér: A Monte Tombától keletre megkísérlett olasz támadások tüzetkben meghiusultak.

A vezérkar főnöke.

Az entente és az orosz kormány meghívása a béketárgyalásokra.

Rotterdam, dec. 29. Az orosz kormány meghívása a béketárgyalásokra még e hó 25-ikén megérkezett az angol kormányhoz. Lloyd George betegsége folytán a kérdéssel csak a pénteki minisztertanácson foglalkoznak.

A Daily Mail szerint nem merültek fel olyan újabb momentumok, amelyek az angol kormány felfogásának megváltoztatását indokolnák.

Stockholm, dec. 29. Branting lapja a Socialdemokraten írja:

Az entente revidálni készül hadicéljait és Czernyn gróf javaslatát elfogadni készül.

Mondják, hogy a kérdéses cikket Anglia sugalmazta.

Genf, dec. 29. A Journal des Debats jelenti:

A francia kormány előreláthatólag nem válaszol az orosz kormány meghívására.

Clémanceau a kamarában és szenátusban személyesen kifejti álláspontját azzal, hogy Franciaországra nézve a békének csak egyetlen lehetősége van, a győzelem.

Czernin gróf Bécsbe utazott.

Breszt-Litovszk, dec. 29. Czernin gróf külügyminiszter dec. 28-án kíséretével együtt Bécsbe utazott, ahol illetékes tényezőkkel tanácskozott az első konferencia eddigi eredményéről.

Az orosz front a békekötésig érintetlen.

Pétervár, dec. 29.

A pétervári helyőrség képviselőinek nagygyűlése foglalkozott a nemzetközi helyzettel. Trocki kijelentette, hogy mindaddig, amíg a békét meg nem kötötték, a frontnak érintetlennek kell maradnia és hogy a pétervári helyőrségnek részt kell venni a munkás- és parasztfordalom védelmezésében. A gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a pétervári helyőrség egyes részeit azonnal elküldi azokra a pontokra, ahol szükség van rájuk.

A kozákok vonakodnak a kormánycsapatok ellen vonulni.

Pétervár, dec. 29.

A kozákok a demoralizáció állapotában vannak. A front-csapatok vonakodnak a kormánycsapatok ellen vonulni. Egy hadosztály, amely Alexandrovszknál állott, letette a fegyvert. Példáját más ezredek is követték.

Kész a megegyezés a központi hatalmak és Oroszország között.

Budapest, dec. 29. Breszt-Litovszkából jelentik hivatalosan éjjel félkettőkor a Magyar Távirati Irodának:

A mai harmadik teljes ülésén előbb Popov bolgár megbízott, majd az oroszok részéről elnökölték. **A tanácskozáson befejezték ama pontok előzetes megvitatását, amelyeket az általános béke megkötésénél Oroszország és a központiak között szabályozni kell.** Ezen tanácskozások számos fontos pontban megegyezést eredményeztek.

Különböző jogi és gazdasági kérdéseket kielégítően szabályoztak.

Megegyeztek a háboru által megakasztott állapot helyreállításában. A haditörvényeket megszüntetik.

A további határozmányokban véglegesen felsorolják a háborus költségekre és hadi károkra vonatkozó szabályokat. Megegyeztek, hogy miképpen intézkednek ama károkról, amelyek a hadi területen kívül a polgári egyéneket érték.

Megegyeztek a hadifoglyok és a polgári internáltak kölcsönös hazabocsajításáról, a kereskedelmi hajók visszaadásáról, a diplomáciai viszony mielőbbi helyreállításáról, továbbá a gazdasági, kereskedelmi és árucseré dologában.

Ama fontos kérdésben, hogy mily elbánásban részesítsék a megszállott területeket, orosz részről azt javasolták, hogy Oroszország visszavonja csapatait Ausztria-Magyarország, Törökország megszállott részeiből, a központiak viszont Lengyelországból, Kurlandból, Livlandból és Oroszország más részeiből.

Oroszország ezen területek lakosságának kivétel nélkül megadja a lehetőséget, hogy a legrövidebb záros határidőn belül teljesen szabadon dönthesse arról, hogy egyik vagy másik birodalommal egyesüljenek, vagy önálló államot alkossanak. Csapatoknak a szavazás alatt álló vidéken való jelenléte tilos, eltekintve a nemzeti miliciától.

A kiürítés határidejét, a leszerelés kezdetét és lefolyását egy külön bizottság állapítja meg.

Ezzel szemben Németország javasolta, hogy a létesítendő szerződés első két cikkelyét így módosítsák:

A központi hatalmak és Oroszország kijelentik a hadiállapot megszüntetését. A monarchia szövetségeseivel együtt hajlandó lesz, mielőbb Oroszországgal a békét megkötötték és az orosz haderők leszerelése megtörtént, a mostani megszállott területeket és állásokat kiüríteni. Egyidejűleg Oroszország is kiüríti az általa megszállott állásokat és területeket.

A második cikkelyben komondanák, hogy **miután Oroszország a legteljesebb mértékben elismerte a népek önrendelkezési jogát, tudomásul veszi Lengyelországot, Litvániát, Livland és Kurland számára a teljes állami önállóságot és azt, hogy ezen államok kiválnak az orosz birodalomból.** A népszavazás útján megerősített különválasztási határozat időpontjának megállapítása külön bizottságok elé tartozik.

Az orosz bizottság ezen feltételeket tudomásul vette és kijelentette, hogy indítványozzák és ragaszkodnak ahhoz, hogy a népszavazás idején az idegen csapatok az említett területekről eltávolíttassanak, ellenben hozzájárulnak, hogy ezen ügy technikai részének megvizsgálására bizottság küldessék ki.

Mindezekből megállapítható, hogy a legfontosabb kérdésekben a vélemények fedik egymást, a többi pontokban pedig olyan közeledés történt, hogy a teljes megegyezés reménye alapos.

Mit veszítettünk a háboruban?

A „Torontai” számára írta: Madzsar József dr. egyetemi magántanár, a Stefánia Szövetség ügyvezető-igazgatója.

A háborus embervesztéséről csak úgy kaphatunk képet, ha annak forrásait egyenként vesszük vizsgálat alá.

Az első a véres veszteség. Az elesettek és elhaltak számának nagyságáról ma még pontos adatunk nincsen, de a háboru három éves tartama alatt neutrális országokban végzett számítások szerint **Magyarországon körülbelül félmillióra lehet tenni az embervesztéséget.** Ez a veszteség tehát annyit jelent, hogy az ország munkaképes korban levő férfilakosságának körülbelül 12%-a esett. Már ez is az ország termelőképességének jelentékeny csökkenését jelenti, még ha ezt bizonyos mértékig a nőknek a munkába való intenzívebb bevonásával és a munkaerő jobb kihasználásával pótolni is tudjuk.

A veszteség másik forrása az itthonmaradtak halálzásának emelkedése. 1915-ben Magyarországon a polgári lakosság között is mintegy 30.000-rel több volt a halottak száma, mint az előző években, holott a férfilakosság jelentékeny része katonai szolgálatot teljesített. Ekkor tehát kevesebb itthonmaradt közül többen haltak meg, mint normális esztendőben. 1916-ban természetesen a születések csökkenése és ennélfogva a csecsemőhalálos abszolút számának jelentékeny csökkenése következtében a halálos abszolút száma is csökkent, a normális évek körülbelül félmilliószámával szemben mintegy 430.000-re. Még ez a szám is a normálisnál nagyobb halálosztást jelent, ha ezt a hadban nem álló polgári népesség számához arányítjuk.

A csökkenés harmadik forrása a születések elmaradása. Az utolsó évek átlag 640.000-nyi születésével szemben 1915-ben 434.000, 1916-ban már csak 292.000 születés történt és ez

1917-ben, — amikor is első felelvben 150.000 születés volt — semmiesetre sem fog emelkedni. **A háboru három éves tartama alatt tehát több mint 1.000.000 elmaradt születéssel kell számolnunk,** ami — ha föltételezzük, hogy a csecsemő- és gyermekhalálos arányszáma a háboru után nem rosszabbodik, 3 évfolyamra elosztva, körülbelül 600.000 munkáskésznek hiányát jelenti. Más szavakkal kifejezve, ez annyit jelent, hogy 1936-ban Magyarországon mintegy 150.000 férfi helyett csak körülbelül 50.000 husz éves férfi lesz, vagyis százszerezrel kevesebb, mint amennyi lett volna, ha a háboru közbe nem jön.

Az emberhiány kifejezésére a gazdasági életben szokásos átszámítást alkalmazhatjuk és megpróbálhatjuk az ember értékét pénzben kifejezni. Hogyha valamely országban a lakosság által termelt értéket elosztjuk a munkaképes emberek számával és az így nyert összeget tökéletesen képzeljük, akkor egy-egy ember értéke tökéletesen kifejezve Magyarországon körülbelül 20.000 koronát jelent. Ennek megfelelően 200.000 ember hiánya tehát négy milliárd korona. A háboru három éves tartamát véve számításba, csak a születések apadása folytán ez az értékvesztés háromszor annyi, vagyis tizenkét milliárd korona. Ez öt százalékos kamatozással évente kétszázmillió koronának megfelelő munkavertékesítést jelent. És ez az összeg csak az elmaradt születések számából következő veszteséget jelenti! Ehhez járul még az elesettek elvesztett munkaejeje, továbbá a haretérről visszatért rokkantak csökkent munkaképességéből származó veszteség és akkor elképzelhetjük, mit jelent az emberi fajra nézve az, hogy ilyen munkaerő egyszerre hiányzik abból a munkából, amellyel kulturánkat felépítettük. Egész kulturánk abból a munkafőlösből származik, amelyet a primitív életszükségletek megszerzésére fordított munkán felül végzünk és hogy még a folyton racionalizálódó termelés mellett is munkánkól nagyon sokat kellett fordítani az elsőrendű életszükségletek megszerzésére és nagyon kevés jutott a kulturára, azt legjobban mutatja kulturánk alacsony átlagos színvonala.

És ez a munkamennyiség — évi sok százmillió koronának megfelelő érték: — hiányozni fog az általunk termelt értékből, akkor, amikor Magyarországon a belügyi tárca egész egészségügyi költségvetése alig negyvenmilliót tesz ki!

Ez a néhány szám illuziólja mit veszít nagynehezen felépített kulturánk az emberek számának csökkenése folytán.

Csak
RÁDIUM
sós borszeszt
használjunk test- és egészségápolásra.

Nagy üveg	K 12—
Közép üveg	K 6'30
Kis üveg	K 2'20

Gyártja: **A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársasága**
Nagykanizsán.

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Szombat, december hó 29-én két előadás: 5 és fél 9 órakor

Vasárnap, december hó 30-án négy előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor

Ne legyenek más Isteneid!

Hétfőn, 31-én (Silvester-est) 2 előadás 5 és fél 9 órakor

Teddy harponyát teremt, Vigjáték 3 felv. A főszerző a „Közkezdelt TEDDY.

Kényes megbízatás

Elsőrangú nagyhatású dráma 4 felvonásban.
A főszerepben: **Albert Bassermann.**Fárengetően kacagtató vigjáték 3 felvonásban.
A főszerepben: **Melita Petri, Leo Peukert és Herbert Paulmüller.**

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szombat, dec. 29-én két előadás 5 és fél 9 órakor:

Aljas bosszu

Bűnügyi dráma 3 részben.

Berta legszebb szerepe

Vígjáték 2 részben. Főszereplő: Anna Müller Lincke.

Vasárnap, dec. 30-án 4 előadás 3, 5, 7 és 9 órakor:

A szülői ház

Megható dráma 3 részben.

A leigázott szerelem.

Dráma 2 részben.

Helyárák:

Páholyülés 1-80 K, zsölye 1-50 K, I. hely 1-50 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

HIREK

— **A koronázás évfordulója.** A nagybecskereki róm. kath. egyház vasárnap, f. hó 30-án d. e. 10 órakor IV. Károly apostoli királyunk és felséges neje Zitta királyné megkoronázásának évfordulóján „Te Deum“-mal egybekötött ünnepélyes istentiszteletet rendez, amelyre hivatalosak az összes polgári és katonai hatóságok és intézetek.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** A nagybecskereki első kerületben Reitter Oszkár elhalálozásával megürült megyebizottsági tagsági helyre ma délelőtt volt a választás. Választási elnök dr. Pollák Győző volt. 126 szavazattal egyhangúlag Krumenacker István máv. forgalmi főnököt választották meg az I. kerület megyebizottsági tagjául.

— **Dr. Magyar Károly előadása a szabad liceumban.** A Torontálmezei Magyar Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabad liceumban f. hó 30-án, vasárnap délután 4 órakor dr. Magyar Károly városi főorvos tart felolvasást „A baktériumokról“. Előadásának főbb pontjai: Mi a baktérium? Valfajai. Tenyészfeltételek. Mesterséges tenyésztés. Felismerésük. Betegséget okozó baktériumok. Fertőző betegségek elleni oltások. Szérumkészítés. Védekezés. A felolvasás íránt, amely a nagybecskereki Kaszinó-társulat nagytermében lesz, városzerte nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Városi képviselőtestületi tagválasztások.** Az elhalálozás és elköltözés következtében megürült városi képviselőtestületi tagsági helyekre tegnap tartották meg dr. Pollák Győző választási elnök vezetése alatt városunkban a választást, amelynek folyamán összesen 10 szavazatot adtak le. Egyhangúlag rendes tagoknak 6 évre Radócs Tivadar és Tolóth Oszkár, 3 évre Hegedűs Mór a Fonciére biztositó társulat titkára és Wehner György, pótagok: Almássy Elek, Kövesi Emil és Popovits Bogdán választották meg.

— **Hadikölcsönjegyzés.** A VII. magyar hadikölcsönre a Torontáli Takarékos és Hitelbanknál legutóbb eszközölt nagyobb jegyzésekből kiemeljük Gyertyánffy Andorné jegyzését, aki 200.000 koronát és Gyertyánffy Andorét, aki 10.000 korona hadikölcsönt jegyzett.

— **Újvívi üdvözlések megváltása.** Jankó Ágoston alispán újvívi üdvözlések megváltása címén lapunk utján ingyentejre 20 koronát. Meszák R. özv. ékszerész a vak katonáknak 10 koronát, Menzler Lipót és neje az iskolagyermekbarát-egyletnek 10 koronát és a Szociális Misszió téli konyhája javára 10 koronát adományozott. Özv. Bakálovich Ágostonné ugyanezen címen a rokkant katonák javára 5 koronát, dr. Stein József ingyen-

tejre 10 koronát, a zenekedvelők egyletének szintén 10 koronát, Szabócs Tihámér községi jegyző Szekerény, a hadiárva részére 10 koronát, Szabadkay Ignác községi jegyző Hertelendyfalva, a hadiárva részére 20 koronát adományoztak, valamennyien lapunk utján. Az összegeket rendeltetési helyükre juttattuk.

— **Adomány.** Farkas Mihály m. kir. pénzügyőri szemlélsz és neje lapunk utján 30 koronát a rokkant katonák, 20 koronát pedig a hadiárva javára adományoztak.

A Szociális Misszió Társulat gyermekvédelmi céljaira küldött özv. Steinitzer Gézané 20 K, özv. Mihalovics Ödönne 20 K. dr. Deák Vidorné 20 K, Nagy Imréné 8 K és Schmitfal Mihályné 4 koronát. Fogadják a nagylelkű adakozók ezuton a társulat vezetőségének hálás köszönetét.

— **Köszönet.** Újvívi megváltás címén dr. Kuszing János a hadbavonult torontálmezei orvosok családtagjainak segélyezésére száz koronát adományozott, melyért köszönetet mond a torontálmezei főksövetség nevében dr. Klein Dániel pénztárnok.

Ugyanezen címen a fenti célra dr. Putz Jakab bégaszentgyörgyi orvos 200 koronát adományozott, amely összegért szintén köszönetet mond a főksövetség.

Dr. Fischer Regina urnő 6 koronát adományozott a Feministák Egyesülete céljaira, mely adományért a vezetőség hálás köszönetét fejezi ki.

A nagybecskereki rk. árvaháznak a rk. nők kongregációja két és fél zsák lisztet és Sch. A. 120 koronát juttatott a karácsony alkalmából. A nemes szívu adományozóknak e helyütt is hálás köszönetet mond az árvaház-egylet elnöksége.

Nincs

csunya nő, mióta a Diana-alabástrompuder és a Diana-krém létezik. Ezeknek a csodaszereknek a használatától eltűnik a szeplő, pattanás, mitesszer, arcfolt. A nő szépségapokás terén csodálatra méltó forradalmat idéztek elő ezen készítmények A

drágaság

nem érintette a Diana-készítményeket, próba-doboz vagy tégely ma is csak 1 K. Nagy doboz vagy tégely 2-50 K. A Diana-puder és krém használatától olyan lesz az arc, mintha csak tejből fűrésztöttek volna meg. Mindenütt kaphatók!

Főelrusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 6.

„Apám be van zárva“...

Mezítábas „lelet“ a becskereki rendőrségen.

Nagybecskerek, dec. 29.

Színhely a rendőrkapitány hivatali szobája. Délelőtt tíz óra. Egy rendőr lép be kézen vezetve egy pöttömnyi gyereket, aki lerongyolódva, cipő és kalap nélkül, felősen tekint jobbra-balra.

— Jelentem alásan, kapitány ur, ezt a gyereket az éjszaka „találtuk“ az utcán...

Közelebb lépünk az élő lelethez. 7-8 évesnek látszó, okos szemű, esinos kis fiúcska. A kérdéseinkre elég bátran felel.

- Hogy hívják fiát?
- Radics János a nevem.
- Hova való vagy?
- Kisgályára.
- Van-e apád?
- Van, de be van zárva illaván, mert agyonütött egy embert...
- És anyád?
- Az is van, Pancsován belegetek gyógyít.
- Hány éves vagy?
- Nem tudom.
- Miért kóboroltál így az utcán?
- Mert rosszul bántak velem. Cipőt nem adtak, hát el akartam így menni Kisgályára...

A rendőr felvilágosításából megtudjuk, hogy a kis kalandort a gyermekmenhely kiadta egy Kissné nevű asszonyhoz a cigánysorra „nevelésbe“. A fiúcska kalap, cipő nélkül megszőkött Kissnétől és Gályára akart elmenni. Az eleméri országuton akadott rá az éjjel a esőz. Térdig sárban, hóban és vízben csatangolt arra. Kis hujja, hogy meg nem fagyott.

— Eddig ért a sár — mondja szepegeve a kis kalandor és a térdére mutat, amely kéközöld a hidegtől. Mindnyájunk szive megesett a a kis lelenc-fiu siralmas helyzetén. A rendőrök már az éjszaka pokrócokba burkolták, hogy a fagyástól megóvják. Deák Vidor dr. nyomban tejet, kenyeret adott neki és gondoskodott, hogy Kissné „pártfogása“ alól mielőbb kikerüljön. Addig a rendőrségen marad gondozás alatt a kis „mezítábas lelet.“

IRODALOM

Itthon és idegenben.

— Marton Andor regénye. —

Nekünk, nagybecskerekieknek, külön kedves szenzációnk ez az elegáns köntösben megjelent irodalmi munka: Marton Andor regénye. A szerzőt bemutatni felesleges. Torontálvármegyében régóta tisztelt és nagybecsült név a Marton Andor neve, szeretetreméltó, uri egyénisége évek hosszú során át a tisztelők és jóbarátok egész seregét hódította meg a maga részére, misem természetesebb tehát, mint hogy meleg érdeklődéssel s a szerzőnek mindenképen kijáró tisztelettel köszöntjük első nagyobb irodalmi alkotását.

A magyar szerzők történetében ritka s talán egyedülálló jelenség: a férfior lehiggadt, flatalos hevülésektől mentes korszakában megjelenő, első irodalmi mű. Ez a leszűrt, élettapasztalatoktól ékes gondolkodás vonul keresztül ezen a regényen, az a nobilis gondolkodás, amely a szerelem szépségeit is mintegy diszkrét távolságból szemléli, amely kerüli az erotikum idegeket zavaró profán játékaikat, de lélekkel szemben és meleg, együttérzéssel áll meg a meggyulladt szív minden igaz és szép életjele előtt. Csupa fehér érzés minden sora ennek a munkának, egy bánatos mosolytal és kihülő könnyekkel teli lélek merengő játéka ez, egy sugaras álomlátásban megszületett elgondolás, halk áhítat a poézis oltára előtt.

Amit az író, egyéni érzések finom fátólán keresztül, a világról, jó emberekről, élethezértekről hisz és hiteként vall: mind megtalálható ebben a regényben, amelyben az objektív szemléletet átfűti a forró lírai érzés, ahol az elmondás halott szaván a szívnek egy-egy párolgó könnyecskéje rezeg, amelyen tompa csillanással átsugárzik az az aranyfonál, amely alakjait a szerző lelkével összefűzi. Sok felvetett kérdésre a férfi határozottságával, de egyuttal az érző ember szubjektív hangulatával válaszol és a mi gondolatunk is halk igennel helyesel az írónak. A magyar föld, a magyar nép szeretete megkapó forrássággal tör elő az író lelkéből s ez a mélységes szeretet nem hül ki azon a hosszú uton, amely a megindult lélektől a hideg irótollog vezet.

A regénynek ez a meleg lírai hangulata szinte fölmenti a kritikust attól a különben is hálátlan feladattól, hogy a regény történetét ismertesse. A modern prózairás egyébként is a történet, a régi értelemben vett meseszöveget immár nem tartja jelentősnek, a lélekábrázolás sulya s az elmondás egyéni módjának értéke mellett. István és Ágnes története, mint ilyen, regényes és megható ábránd; de a regénynek talán nem is legfontosabb része, inkább keret, amely ezer apró és színes lánccal égő szívet — magát az író — foglalja magában. E szerény történetesen belül a szerző beszámoló sok értékes tapasztalatáról, az emlékezés suttogó hangján szól sűrű uta-

zások eleven benyomásairól, ám messze idegenben is lelkiszemmel a magyar rögöt látja, sóhajto lelke — krugató vándordaruként — csak vissza-visszaszáll a honi föld felé.

Lelkesedés vezeti ecsetjét, amikor a magyar nép élethalál-harcát festi. Sugaras látomásban az író felidézti Limanovát s a kárpáti harcok szent emlékét. Égi sferákban jóságos angyalok s még a jó Isten is szerető szándékkal nézi a szenvedő magyar népet, amelynek örökélet lesz osztályrésze. A szív emelkedett hangján, a tiszta, igaz lelkek beszédes közvetlenségével hitet tesz a jó embernek e földön való boldogulásáról. Nemesebb szándékkal, tisztább érzellemmel alig nyult még teremteni akaró kéz az író tollhoz.

Ez a regény nem készült az újabb irodalmi termékek széles ivelésű építkezése szerint, barokk gondolatok dekoratív hatásával. Az író eszközei szerények, de minden nemes szándékát ezekkel is eléri. Egyszerű, meleg nyelvvezete fedi lelkének minden rezdülését. Természetesen és üdén ömlik ez a nyelvvezet, mint a kis patak enyegő futása. Hangja a szíviükhöz talál, mint ahogy e regény olvasásának is ez a kulcsa: szívvel, szeretettel olvasandó, mert aki írta, szívének legnemesebb részét lehelt a tiszta csengésű sorokba.

A regényhez *Herczeg* Ferenc írt megkapó szépségű előszót. A könyv Singer és Wolfner bizományában jelent meg s bármely könyvkereskedésben megszerezhető.

—odi.

NYILTTÉR

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetetlen jó férjem és édes apánk

Sindelás Béla

elhalálása következtében igaz részvéttel felkerestek, fogadják hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

Tüdőgyógyintézet

Sanatorium
Wienerwald

Pernitz mellett, Alsó-Ausztriában. Gazdag ellátás. Magyar prospektus.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.
421. 25002—1917. szám. 1450—1.1

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t.-c. és 52211—885. sz. volt földm. és keresk. miniszteri rendelet értelmében Nagybecskerek r. t. város területén lakó kereskedők és iparosok által az 1918. évre a nagybecskereki városi tanács és a nagybecskereki járási főszolgabíró, mint elsőfokú iparhatóságok mellé 20—20, összesen 40 iparhatósági megbízottnak leendő megválasztása céljából kitűzve volt választási napon a kereskedők és iparosok közül senki sem jelent meg: ugyanezért újabb választási határnapul f. évi. december hó 30-ik (harminc) napjának délutáni 2 órája a városi főmérnöki irodába (városháza) tüzetett ki, melyre a nagybecskereki kereskedők és iparosok újabban meghívottak.

A választási eljárás foganatosításával Mattanovich György városi aljegyző, iparhatósági biztos biztatott meg.

Nagybecskerek, 1917. évi dec. hó 15-én.

Dr. Perisics Zoltán, polgármester.

2270—1917. szám.

1131—1.1

Árverési hirdetmény.

Farkasd község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező Perlasz és Nagyzersebetlak községek között fekvő 492 hold 420 □-öl kiterjedésű rébten gyakorlandó vadászati jogát 6 egymásután következő évre 1918 január 1-től 1923 december 31-ig terjedő időre, a legtöbbet ígérőnek 1917. évi december 31-én d. e. 10 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen bérbe fogja adni.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Farkasd, 1917. december 23-án.

Farkasd község előjárósága.

A Gazdasági

Részvénytársaság géposztálya

(a volt Eckstein-féle péküzletben)

egy elárúsító leányt keres.

1133

Használt egyszerű nagy

ruhaszekrény

megvételeire kerestetik.

1117

Cim a kiadóban.

Két gyermekem mellé egy

kisasszonyt

keresek, ki a ruhavarrásban is jártas.

Bukovác Istvánné

Hunyadi-utca sarkán.

1125

Elesett hősök

exhumálását és hazaszállítását a legnagyobb felelősség mellett olesó díjakkal, engedélyek megszerzésével eszközli

Nagy Dezső

hatóságilag engedélyezett irodája

Budapest, VI. Rózsa-utca 59. szám.

Telefon 109—35.

928

Telefon 109—35

Viszketeg, rüh, sömör, bőrbaj, régi sebek ellen biztos és gyors hatású szer a Boróka-kenőcs.

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely 3 K, nagy tégely 5 K, családi tégely 9 K, hozzávaló Boróka-szappan 4 K hozzávaló utasítással. Készíti:

Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykörös.

Nagybecskereken kapható:

Czikajló László és Nikolits Emil

☼ gyógyszerészükben. ☼

Keresünk

üzleti képviselőket

ügynököket és utazókat

jutalék ellenében,

az általunk gyártott „TOW-TOW”

című tisztító és mosószer árusítása

és forgalomba hozatala érdekében.

Ez a szer ruhamosás tisztítás és suroláshoz kitűnően alkalmazható anélkül, hogy hozzá szappant vagy szódát pótolni kellene.

Amennyiben ezen tisztítószer, úgy a háztartás, mint ipar, kórházak és barakokban nélkülözhetetlen, következésképpen ezen szer oly fontos és könnyen árusítható cikk, amely fogyasztási áru, gyarmat-, festék- és más anyagárú-, drogeriaüzletekbe nagyon jól beillik.

Ilyenmü üzletekben gyártmányunk mindenütt könnyen és pedig nagy mennyiségben árusítható.

Azoknak, akik ezen cikk iránt érdeklődnek, készséggel szolgálunk felvilágosítással úgy jutalék, mint eladási feltételeink tekintetében és szívesen küldünk mintát és prospectust.

Ajánlatokat kérünk következő címünkre:

Rubinstein Márton és Fiai r. t.

Makó, (Csanádmegye)

1076

Pezsgődugót

használt, nem műparafából, sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvétellel 1-20 K darabonként, használt palackdugót száraz és nem töröttet 25 K kg-ként. — Uj dugókra csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf parafadugógyára

Budapest, Nefejejs-utca 15.

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti nincis szaga, nem piszkít. Barna zsír, Mindig eredeti peccetes Dr. Flesch-féle kérjünk. Próbátégely 2-30 K, nagy tégely 4 K, családi tégely 11 K. — Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető. Dr. FLESCHE „Korona” gyógyszerüzára Győr.

Nyomdásztanoncul

legább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvételük

lapunk nyomdájában.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontál”

pol. napilap kiadóhivatala